

Lehen Hezkuntza 1.zikloa

SAIOAK: Aurretik 1 / Ekoetxea 4+1 / Ondoren 1

IKASGAIA	GAI EKOSOZIALAK	INGURUMEN-POLITIKAK
Natura, gizarte eta kultura ingurunearen ezagutza	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Eko-Mendekotasuna ➤ Biosferaren funtzionamendua ➤ Zibilizazio-Krisia 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Ura ➤ Hondakinak ➤ Biodibertsitatea ➤ Ohitura jasagarriak ➤ Aldaketa klimatikoa

Ikas egoeraren markoa

TESTUINGURUA. Plaiandiko Parke Ekologikoa funtsezko babeslekua da hegazti espezie askorentzat. Hainbat elikadura motata egokitutako mokoek ekosistemaren aniztasuna islatzen dute. Biodibertsitate hau babesteko, funtsezkoa da ingurunea garbi mantentzea eta hondakinak behar bezala kudeatzea, hegaztiak elikagaiekin nahastu ez ditzaten eta ondorio larriak jasan ez ditzaten.

Abiapuntua

Hegaztiak morfologikoki oso desberdinak dira, baina ezaugarri desberdin horien artean, mokoetan zentratuko gara beraien elikadura eta bizi diren ekosistemen ezaugarriak ezagutzeko.

AZKEN EKOIZPENA EDO PRODUKTUA.

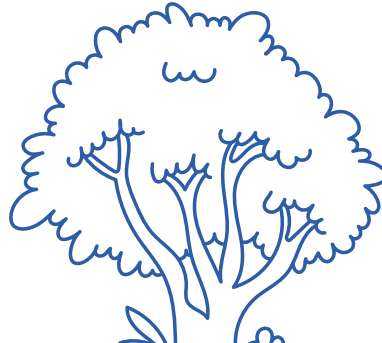
Ikasleek peltuzeko hegazti baten barrualdea aztertuko dute, zer "jan" duen jakiteko. Barruan aurkitutako objektuak identifikatu ondoren, elikagai naturalak eta hondakinak bereiziko dituzte. Jarduera honetatik abiatuta, itsas kutsadurak faunan duen eraginari buruz gogoeta egingo dute, ingurune naturala babesteko kontsumo-ohitura jasagarri eta arduratsuak hartzearen garrantziaz ohartzu.

HELBURU KOMPETENZIALAK

- Hegaztien mokoien formen eta funtzioen aniztasuna ezagutzea, haien ingurune naturalerako egokitapena balioetsiz.
- Hegaztien mokoak formaren eta funtzioaren arabera behatu, alderatu eta sailkatzea, eta kontsumitzen dituzten elikagaiekin erlazionatzea..
- Hondakinek ekosistemetan duten eraginari buruz hausnartzea, eta ondo kudeatzeak animalien bizitza babesteko duen garrantzia ulertzea.
- Naturarekiko errespetu-arauei jarraituz eta jarrera arduratsuak garatuz, ingurunea esploratzen aktiboki parte hartzea.
- Mundu naturalarekiko jakin-mina eta giza ekintzek ekosistemei nola eragiten dieten ikertzeko interesa sustatzea.

Curriculumaren zehaztapenak

NATURA, GIZARTE ETA KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

FUNTZ. KONP.	DES.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	EBALUAZIO IRIZPIDEAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD EK HK KPSII KAKK	1, 3 1, 2 1, 2, 4, 5, 6 1 1 1, 4 4 1, 2	5. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunekeko elementu edo sistemen ezaugarriak identifikatzea eta aztertzea, eta horien antolamendua eta horien propietateak deskribatzea, eta haien arteko harremanak ezartzea, kultura- eta natura-ondarearen balioa ezagutzeko eta hura kontserbatzeko eta hobetzeko ekintzei ekiteko, erabilera arduratsu eta iraunkor baten bidez.	5.2. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunekeko elementuen arteko konexio erraz eta zuzenekoak antzematea, modu gidatuan. 5.4. Natura- eta kultura-ondarea errespetatzeko eta gozatzeko jarrerak erakustea, hura zaintzea eta kontserbatzea beharrezkoa den ondasun komun gisa onartzuz. 	A. Kultura zientifikoa 2. Bizitza gure planetan. - 2.2 Izaki bizidunak beha daitezkeen ezaugarrien arabera sailkatzeko eta identifikatzeko jarraibideak. Izaki bizidunaren eredu baten eraikuntzara hurbiltzea. - 2.3 Izaki bizidunen egokitzapenak beren habitatera, beren beharrak asetzen dituzten leku gisa ulertuta. - 2.4 Izaki bizidunak eta haien bizi diren ingurunea zaintzeko eta errespetatzeko ohiturak. C. Gizarteak eta lurraldeak 4. Kontzientzia ekosoziala - 4.1 Gure ingurunea ezagutzea. Paisaia naturalak eta paisaia gizatiartuak, eta horien elementuak. Ingurunearen gaineko giza ekintza eta horren ondorioak. - 4.2 Erantzukizun ekosoziala. Ondasun komunak kontserbatzeko, hobetzeko eta modu jasangarrian erabiltzeko ekintzak. Animaliekiko tratu txarra eta horren prebentzioa. - 4.3 Bizi-ohitura jasangarriak. Uraren eta energiaren erabilera, mugikortasun jasangarria eta hondakinen kudeaketa.
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1, 2, 3, 5 1, 3 1, 2, 5, 6 2, 3, 5 4 1, 2, 3, 4 1, 2, 3 1	6. Gizakiak ingurunean egiten duen esku-hartzearen kausak eta ondorioak kritikoki aztertzea, maila soziala, ekonomikoa, kulturala, teknologikoa eta ekologikoa integratuz eta pertsonen eta planetaren errespetuarekin, zaintzarekin eta babesarekin kontsekuenteak diren ohitura iraunkorrak praktikan jarri, arazoei aurre egiteko, konponbideak bilatzeko eta konponbidean banaka eta elkarlanean jarduteko gaitasuna garatzeko.	6.1. Bizi-ohitura jasangarriak erakustea, planetako bizitza mota guztiak errespetatzeko, zaintzeko eta babesteko beharraz jabetuz. 6.2. Ereku hurbileko elementu eta baliabideekin lotuta, esplizituki eta adibideen bidez identifikatzea pertsonen bizitzak beren ekintzekin duen erlazioa. 6.3. Ingurune hurbileko arazoak banaka eta taldean antzematea eta soluzio posible batzuk proposatzea.	

NATURA, GIZARTE ETA KULTURA INGURUNEAREN EZAGUTZA

FUNTZ. KONP.	DES.	KONPETENTZIA ESPEZIFIKOAK	OINARRIZKO JAKINTZAK
HKK KE STEM KD KPSII HK EK KAKK	1, 2, 3 1, 2 4 1, 4, 5 4 1, 3 2 1	7. Natura-, gizarte- eta kultura-ingurunearen jarraitutasunak eta aldaketak behatzea, ulertzea eta interpretatzea, kausalitate-, aldiberekotasun- eta ondorengotza-erlazioak aztertuta, elementuen eta gertaeren arteko harremanak azaltzeko eta baloratzeko, eta iraunkortasun-irizpideen arabera jokatzeko.	7.1. Natura-, gizarte eta kultura-inguruneke hurbileko gertaerak aldi baterako antolatzea, oinarrizko neurri eta segida-nozioak erabiliz, historiako pertsona garrantzitsuekiko, iraganeko bizimoduekiko eta horien bilakaeraren garrantziarekiko jakin-mina erakutsiz.

Ikuspegi ekosoziala

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

2. Biosfera gurtzea. Biodibertsitatearen eta ekosistemen garrantzia baloratzea. Natura gizakiek kontrolatu eta ustiatzeko existitzen dela dioen ideiarekin ikuspegi kritikoa izatea. Antropozentrismoa ezentziaz igarotzea.

4. Lurreko biziaren funtzionamenduari oinarriak ezagutzeko zikloak ixtea, eguzki-energia erabiltzea, aniztasuna areagotzea eta lankidetzaren maximoa.

6. Bizi dugun zibilizazio-krisiaren egoera onartzea.

7. Klima-aldaketa zer den, horren arrazoiak, ondorioak eta konponbideak ezagutzeko.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

2.1 Bizitza osoari balioa ematea.

2.2. Beren ingurune naturalean bizi diren izaki bizidunen aniztasunaren edertasunari balioa ematea.

2.3. Biodibertsitatea babesteko ekintzak egitea.

2.4. Gizakiak natura kontrolatu dezakeela edo kontrolatu behar duela dioen ideiarekin aurrean ikuspegi kritikoa adieraztea.

2.5. Bizitza osoaren babesari balio handia ematea, kulturalki arbuioa eragiten diguna barne (ornogabeak, adibidez).

4.1. Ekosistema desberdinagoek kontrako egoerak jasateko gaitasun handiagoa dutela erakusten duten adibideak jartzea, hain desberdinak ez direnek baino.

4.2. Espezie jakin batzuen arteko lehiatik harago, bizitza osoa oso antolatua, koordinatua eta kooperatiboa dela erakustea.

6.1. Krisi ekologiko eta sozialerako irtenbideak abian jartzearen garrantzia adieraztea.

6.2. Klima-aldaketa, energia-krisia eta krisi materiala eta biodibertsitatearen galera gizarte-inpaktuak dituzten arazo gisa identifikatzea.

7.1. Klima-aldaketa zertan datzan azaltzea.

7.2. Klima-aldaketaren ondorio batzuk zerrendatzea.

7.3. Irtenbide indibidualak, komunitarioak eta sozialak diseinatzea klima-aldaketarekin lotuta sortzen diren arazoaren aurrean.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

* Naturarekiko lotura espirituala.

* Natura zaintzearen garrantzia.

* Edertasuna izaki bizidunen aniztasunean eta oreka ekosistemikoetan.

* Naturarekiko lotura emozionala

* Lurreko biziari eusteko oinarrizko funtzioak: fotosintesia eta materiaren zikloak ixtea, bakterioen, onddoen eta ornogabeen ekintzaren bidez.

* Biodibertsitatea eta interkonexioak maximizatzea, bizitzaren segurtasunerako oinarrizko mekanismo gisa.

* Espezieen arteko lankidetzaren maximoa, Lurreko baliabide mugatuak ahalik eta gehien aprobetxatzeko eta bizitza osoa zabaltzeko.

* Klima-aldaketa, energia-krisia eta krisi materiala, eta biodibertsitatearen galera gizarte-inpaktuak dituzten arazo gisa.

* Klima-aldaketaren ondorioak: muturreko fenomeno meteorologikoak (lehortzak, uholdeak, bero-boladak, etab.), suteak

* Klima-aldaketaren aurkako neurriak maila indibidualean: motordun mugikortasuna murriztea, dieta begetarianoak eta gertukoak, kontsumoaren urritasuna, etab. Neurri eraginkorragoak eta irismenaren balorazioa.

IKASKUNTZA EKOSOZIALA

11. Arazoen oinarrian dauden krisi ekologiko eta sozialerako irtenbideak balioestea.

EBALUAZIO IRIZPIDE EKOSOZIALAK

11.1. Naturaren funtzionamenduan modu harmonikoan txertatzen diren bizimoduak hartzea eta erakustea.

OINARRIZKO JAKINTZA EKOSOZIALAK

* Identitatea eraikitzea, ez bakarrik gauza indibidual gisa, baita kolektibo gisa eta identitate ekozentriko gisa ere (ekosistema baten zati gisa).

Euskal Autonomia Erkidegoko curriculumaren konpetentzia esparruarekin lotura zuzena izateaz gain, dimentsio ekosoziala indartu nahi izan dugu gure ikas esperientzietan. Horretarako, FUHEMek (Fundación Benéfico-Social Hogar del Empleado) proposatutako ikaskuntza ekosozialak ere sartu dira modu osagarrian. Begirada ekosozialaren integrazioan erreferentea da FUHEM.

Metodologia

ESTRATEGIA

EREDU PEDAGÓGIKOA:

Arazoetan
oinarritutako
ikaskuntza

Gogoetan
oinarritutako
ikaskuntza

ESTRATEGIAS EKOSOZIALAK

Ezagutzaren
eraikuntza
kolektiboa

Ikaskuntza
aktiboa

TEKNIKAK

OHIKOAK:

Tailerrak
Entzute

kolektiboa

Azalpenak talde
handietan

EZOHIKOAK:

Museoa

Besteak
(Babestutako
naturgunea)

